

دانشکده‌ی مدیریت و اقتصاد

پایان نامه‌ی دوره‌ی کارشناسی ارشد علوم اقتصادی

تاثیر سهولت کسب و کار (EDB) و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI) بر رشد

اقتصادی

مهدی فرقانی مقدم

استاد راهنما

دکتر سید ابراهیم حسینی نسب

شهریورماه ۱۳۹۰

الله اعلم
بما نزلنا من
القرآن
وما كنا
معه
مستشارين
وما كنا
معه
مستشارين

به نام خدا

تاییدیه اعضای هیات داوران در جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد رشته علوم اقتصاد نظری
 اعضای هیات داوران نسخه نهایی پایان نامه کارشناسی ارشد آقای مهدی فرقانی مقدم
 تحت عنوان: «تاثیر سهولت کسب کار (EDB) و سرمایه گذاری مستقیم خارجی (FDI) بر
 رشد اقتصادی» از نظر فرم و محتوا بررسی نموده و پذیرش آن را برای تکمیل درجه کارشناسی ارشد
 پیشنهاد می کند.

امضا	رتبه علمی	نام و نام خانوادگی	اعضای هیات داوران
	دانشیار	دکتر سید ابرهیم حسینی نسب	استاد راهنما
	استاد یار	دکتر عباس عساری	استاد مشاور
	استاد یار	دکتر لطفعلی عاقلی	استاد ناظر
	استاد یار	دکتر محمد حسین حسینی صدر آبادی	استاد ناظر
	استاد یار	دکتر لطفعلی عاقلی	نماینده تحصیلات تکمیلی

آیین نامه چاپ پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه (رساله) های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس، مبین بخشی از فعالیتهای علمی - پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند:

ماده ۱: در صورت اقدام به چاپ پایان نامه (رساله) ی خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲: در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه) عبارت ذیل را چاپ کند:

«کتاب حاضر، حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد/ رساله دکتری نگارنده در رشته اقتصاد است که در سال ۱۳۹۰

در دانشکده مدیریت و اقتصاد دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی جناب آقای دکتر سیدابراهیم حسینی نسب، مشاوره جناب آقای دکتر عباس عساری آرائی از آن دفاع شده است.»

ماده ۳: به منظور جبران بخشی از هزینه های انتشارات دانشگاه، تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نوبت چاپ) را به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اهدا کند. دانشگاه می تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

ماده ۴: در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ بهای شمارگان چاپ شده را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس، تأدیه کند.

ماده ۵: دانشجو تعهد و قبول می کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند؛ به علاوه به دانشگاه حق می دهد به منظور استیفای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقیف کتابهای عرضه شده نگارنده برای فروش، تامین نماید.

ماده ۶: اینجانب مهدی فرقانی مقدم دانشجوی رشته اقتصاد مقطع کارشناسی ارشد تعهد فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می شوم.

نام و نام خانوادگی:

مهدی فرقانی

تاریخ و امضا:

۹۰/۹/۱۸

آیین‌نامه حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهش‌های علمی دانشگاه تربیت مدرس

مقدمه: با عنایت به سیاست‌های پژوهشی و فناوری دانشگاه در راستای تحقق عدالت و کرامت انسانها که لازمه شکوفایی علمی و فنی است و رعایت حقوق مادی و معنوی دانشگاه و پژوهشگران، لازم است اعضای هیأت علمی، دانشجویان، دانش‌آموختگان و دیگر همکاران طرح، در مورد نتایج پژوهش‌های علمی که تحت عناوین پایان‌نامه، رساله و طرح‌های تحقیقاتی با هماهنگی دانشگاه انجام شده است، موارد زیر را رعایت نمایند:

ماده ۱- حق نشر و تکثیر پایان‌نامه/ رساله و درآمدهای حاصل از آنها متعلق به دانشگاه می باشد ولی حقوق معنوی پدید آورندگان محفوظ خواهد بود.

ماده ۲- انتشار مقاله یا مقالات مستخرج از پایان‌نامه/ رساله به صورت چاپ در نشریات علمی و یا ارائه در مجامع علمی باید به نام دانشگاه بوده و با تایید استاد راهنمای اصلی، یکی از اساتید راهنما، مشاور و یا دانشجو مسئول مکاتبات مقاله باشد. ولی مسئولیت علمی مقاله مستخرج از پایان‌نامه و رساله به عهده اساتید راهنما و دانشجو می باشد.

تبصره: در مقالاتی که پس از دانش‌آموختگی بصورت ترکیبی از اطلاعات جدید و نتایج حاصل از پایان‌نامه/ رساله نیز منتشر می‌شود نیز باید نام دانشگاه درج شود.

ماده ۳- انتشار کتاب، نرم افزار و یا آثار ویژه (اثری هنری مانند فیلم، عکس، نقاشی و نمایشنامه) حاصل از نتایج پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرح‌های تحقیقاتی کلیه واحدهای دانشگاه اعم از دانشکده ها، مراکز تحقیقاتی، پژوهشکده ها، پارک علم و فناوری و دیگر واحدها باید با مجوز کتبی صادره از معاونت پژوهشی دانشگاه و براساس آئین‌نامه‌های مصوب انجام شود.

ماده ۴- ثبت اختراع و تدوین دانش فنی و یا ارائه یافته‌ها در جشنواره‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی که حاصل نتایج مستخرج از پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرح‌های تحقیقاتی دانشگاه باید با هماهنگی استاد راهنما یا مجری طرح از طریق معاونت پژوهشی دانشگاه انجام گیرد.

ماده ۵- این آیین‌نامه در ۵ ماده و یک تبصره در تاریخ ۸۷/۴/۱ در شورای پژوهشی و در تاریخ ۸۷/۴/۲۳ در هیأت رئیسه دانشگاه به تایید رسید و در جلسه مورخ ۸۷/۷/۱۵ شورای دانشگاه به تصویب رسیده و از تاریخ تصویب در شورای دانشگاه لازم‌الاجرا است.

«اینجانب..... در رشته..... دانشجوی رشته..... (تبعاً)..... ورودی سال تحصیلی.....»
مقطع..... دانشکده..... دانشگاه..... متعهد می‌شوم کلیه نکات مندرج در آئین‌نامه حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهش‌های علمی دانشگاه تربیت مدرس را در انتشار یافته‌های علمی مستخرج از پایان‌نامه / رساله تحصیلی خود رعایت نمایم. در صورت تخلف از مفاد آئین‌نامه فوق‌الاشعار به دانشگاه وکالت و نمایندگی می‌دهم که از طرف اینجانب نسبت به لغو امتیاز اختراع بنام بنده و یا هر گونه امتیاز دیگر و تغییر آن به نام دانشگاه اقدام نماید. ضمناً نسبت به جبران فوری ضرر و زیان حاصله بر اساس برآورد دانشگاه اقدام خواهم نمود و بدینوسیله حق هر گونه اعتراض را از خود سلب نمودم»

امضا:.....
تاریخ: ۹۰/۹/۸

دانشکده‌ی مدیریت و اقتصاد

پایان نامه‌ی دوره‌ی کارشناسی ارشد علوم اقتصادی

تاثیر سهولت کسب و کار (EDB) و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI) بر رشد

اقتصادی

مهدی فرقانی مقدم

استاد راهنما

دکتر سید ابراهیم حسینی نسب

استاد مشاور

دکتر عباس عساری آرانی

شهریورماه ۱۳۹۰

به پاس تعبیر عظیم و انسانی شان از کلمه ایثار و از خودگذشتگان

به پاس عاطفه سرشار و گرمای امید بخش وجودشان که در این سردترین روزگار ان

بهترین پشتیبان است

به پاس قلب های بزرگشان که فریاد رس است

و سرکردانی و ترس در پناهشان به شجاعت می گراید

و به پاس محبت های بی دریغشان که هرگز فروکش نمی کند

این مجموعه را به پدر و مادر عزیزم تقدیم می کنم

چکیده

یکی از راه های تامین سرمایه جهت رشد اقتصادی، جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی می‌باشد. رشد اقتصادی از فضای کسب و کار تاثیر می‌پذیرد. بانک جهانی از سال ۲۰۰۴، شاخص فضای کسب و کار را برای کشورهای جهان ارائه می‌دهد.

در این پژوهش رابطه‌ی بین سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، شاخص سهولت کسب و کار و رشد اقتصادی مورد بررسی قرار گرفته است. مطالعات قبلی درباره اثر سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و فضای کسب و کار بر رشد اقتصادی، به نتیجه قطعی نرسیده است و مسئله اندازه‌گیری اثر این دو متغیر بر رشد اقتصادی همچنان به قوت خود باقی است. این پژوهش، در جهت برآورد اثر سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و فضای کسب و کار بر رشد اقتصادی با روش جدیدتر و آمار به روزتر صورت گرفته تا سهمی در حل این مسئله ایفا نماید. روش مورد استفاده، تخمین زن گشتاورهای تعمیم یافته می‌باشد و اطلاعات و آمار از منابع بانک جهانی استخراج شده است. نمونه آماری استفاده شده در این پژوهش، شامل ۱۰۲ کشور می‌شود که اطلاعات آماری آنان کامل می‌باشد.

نتایج نشان می‌دهند که تأثیر سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی بر رشد اقتصادی کشورهای مورد مطالعه مثبت بوده است اما تاثیر شاخص فضای کسب و کار بر رشد اقتصادی منفی می‌باشد.

واژگان کلیدی: رشد اقتصادی، سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، شاخص فضای کسب و کار،

گشتاورهای تعمیم یافته

فهرست مطالب

فصل اول: مقدمه و کلیات طرح پژوهش	۱
بیان مساله	۲
پیشینه تحقیق	۳
اهداف تحقیق	۸
سوالات تحقیق	۸
فرضیه های تحقیق	۸
روش پژوهش	۹
روش گردآوری و تحلیل دادهها	۹
ساختار تحقیق	۹
فصل دوم: بررسی نظریات رشد اقتصادی و سرمایه گذاری خارجی	۱۱
مقدمه	۱۲
مبانی نظری	۱۲
رشد اقتصادی	۱۲
نظریه های رشد	۱۲
نظریه رشد کلاسیک	۱۲
نظریه رشد نئوکلاسیک	۱۴
مدل رشد هارود - دومار	۱۵
مدل رشد سولو - سوان	۱۷
نظریه رشد درونزا	۲۱
مدل سرمایه انسانی لوکاس	۲۲

- ۲۴----- سرمایه گذاری مستقیم خارجی
- ۲۷----- روند سرمایه گذاری مستقیم خارجی
- ۲۷----- عوامل موثر بر سرمایه گذاری مستقیم خارجی
- ۲۷----- اندازه بازار
- ۲۸----- توسعه اقتصادی و سرمایه ی انسانی
- ۲۹----- آزادی اقتصادی
- ۲۹----- امنیت اقتصادی
- ۳۰----- قوانین کشور
- ۳۰----- توسعه بازارهای مالی
- ۳۰----- تجارت، نرخ ارز و نظامهای ارزی
- ۳۱----- سیاستهای مالیاتی
- ۳۱----- تئوریهای مرتبط با سرمایه گذاری مستقیم خارجی
- ۳۲----- تئوریهای مرتبط با بازار کامل
- ۳۲----- نرخهای متفاوت بازدهی:
- ۳۳----- تنوع سرمایه گذاری:
- ۳۳----- اندازه بازار
- ۳۳----- تئوریهای مرتبط با بازارهای ناقص
- ۳۴----- تئوری سازمان صنعتی
- ۳۴----- نظریه درونی سازی
- ۳۶----- فرضیه چرخه عمر محصول
- ۳۷----- نظریه مکان

- ۳۷-----پارادایم التقاطی دانینگ
- ۳۸-----سرمایه گذاری مستقیم خارجی و رشد اقتصادی
- ۴۲-----فصل سوم: بررسی شاخص های فضای کسب و کار
- ۴۳-----مقدمه
- ۴۴-----شاخص های ارزیابی فضای کسب و کار
- ۴۵-----شاخص فضای کسب و کار
- ۴۶-----شاخص رتبه بندی ریسک سیاسی
- ۴۷-----شاخص آزادی اقتصادی
- ۴۸-----شاخص تصویر لحظه ای فضای کسب و کار
- ۵۰-----شاخص طراحی شده توسط شرکت نوسازی صنایع ایران
- ۵۲-----شاخص فساد
- ۵۲-----شاخص بی ثباتی
- ۵۳-----شاخص آسیب پذیری
- ۵۳-----نماگرهای احساس اقتصادی
- ۵۴-----شاخص سهولت انجام کسب و کار
- ۵۵-----شاخصهای فضای کسب و کار
- ۵۵-----تاسیس و راه اندازی یک فعالیت (فرآیند ثبت شرکت)
- ۵۶-----فرآیند اخذ گواهی تاسیس و راه اندازی کارگاه
- ۵۸-----شاخص استخدام نیروی کار
- ۶۲-----شاخص ثبت و انتقال مالکیت
- ۶۳-----شاخص اخذ اعتبار

۶۶	شاخص حمایت از سرمایه گذاران
۶۹	شاخص پرداخت مالیات
۷۰	شاخص تجارت برون مرزی
۷۳	الزام آور بودن قراردادها
۷۵	شاخص ختم و انحلال یک فعالیت
۷۸	فصل ۴: تخمین مدل
۷۹	مقدمه
۷۹	تصریح الگو
۸۲	آزمون اعتبار محدودیتهای گشتاوری
۸۲	برآورد الگو
۸۶	تفسیر نتایج حاصل از برآورد الگو
۸۷	جمع بندی
۸۸	فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهادات
۸۹	مقدمه
۸۹	خلاصه پژوهش
۹۱	پیشنهادات
۹۲	پیشنهادات برای پژوهشهای بعدی
۹۳	منابع
۹۴	فهرست منابع فارسی
۹۷	فهرست منابع انگلیسی
۹۹	پیوست ها

فهرست جداول و نمودارها

جدول ۱	بدترین و بهترین کشورها از نظر شاخص کسب و کار اکونومیست-----۴۶
نمودار ۱	نمودار راداری ایران در سال ۲۰۰۹-----۵۰
جدول ۲	نتایج حاصل از تخمین مدل-----۸۵

۱,۱ بیان مساله

انباشت سرمایه به عنوان یکی از پیش نیازهای اساسی در فرایند رشد اقتصادی می باشد که می تواند از منابع داخلی یا خارجی تامین گردد. منابع مالی خارجی به عنوان مکملی برای پس انداز داخلی می باشد. از مهم ترین راه های ورود منابع مالی خارجی، سرمایه گذاری مستقیم خارجی (FDI) می باشد.

فواید سرمایه گذاری مستقیم خارجی (FDI) شامل جذب سرمایه، تکنولوژی روز، دانش جدید، بالا بردن توانایی مدیریت، افزایش اشتغال، بهبود تراز پرداخت ها و افزایش قدرت رقابت است. براساس مطالعات، سرمایه گذاری خارجی تابع عوامل زیادی از قبیل نرخ بازگشت سرمایه، باز بودن اقتصاد، زیرساخت ها، رشد اقتصادی، سرمایه گذاری داخلی، منابع طبیعی، سرمایه انسانی، تورم، نرخ ارز، بدهی خارجی، وضع مالی دولت و اندازه بازار می باشد.

یکی از موارد بسیار موثر بر سرمایه گذاری مستقیم خارجی (FDI) وضعیت مقررات در کشورهای میزبان می باشد. مقررات به طور نسبی می تواند به صورت مانعی برای ورود سرمایه گذاران به عرصه تولید می باشد. مانعی که هم می تواند بر سر راه سرمایه گذاران داخلی و هم سرمایه گذاران خارجی (به صورت شدیدتر) باشد. مثلاً اگر مالکیت خارجیان بر دارائی های داخل کشور ممنوع باشد، انگیزه سرمایه گذاران را، برای سرمایه گذاری، کاهش می دهد.

هزینه های مقررات به دو صورت پولی و زمانی می باشد. هزینه های پولی، هزینه هایی است که در انجام فرایند سرمایه گذاری و یا در طول بهره برداری از سرمایه گذاری، به عواملی غیر از عوامل تولید

باید پرداخت گردد مانند هزینه‌هایی که برای ثبت شرکت باید پرداخت گردد و یا هزینه‌هایی که براساس قانون باید به عوامل تولید بیشتر از هزینه مستقیم تولید باید پرداخت گردد مانند هزینه‌هایی که براساس قانون کار به صورت حق مسکن و ... باید پرداخت گردد. هزینه‌های زمانی هم، هزینه‌هایی است که به سرمایه‌گذاران، به دلیل از دست دادن زمان تحمیل می‌شود. آنچه که در دنیای امروز بسیار مهم می‌باشد مسئله زمان است. قوانین پر پیچ و خم که اکثراً زمان بر هم می‌باشند سرمایه‌گذاران را از فرصت‌های سرمایه‌گذاری دور می‌نماید.

بعضی از اثرات منفی بالا بودن مقررات در فضای کسب و کار را می‌توان این گونه برشمرد:

- بزرگ شدن بخش غیررسمی اقتصاد و ایجاد بازار سیاه که به خاطر فرار از هزینه‌های ناشی از مقررات یا گریز از مراحل پر پیچ و خم مقررات، به وجود می‌آید
- کاهش سرمایه‌گذاری در اقتصاد و به تبع آن بالا رفتن میزان بیکاری در کشور و کاهش رشد اقتصادی کشور.

امروزه موسسات بین‌المللی زیادی، شاخص‌هایی را در زمینه آزادی و سهولت مقررات فضای کسب و کار ارائه می‌دهند که در ادامه به برخی از این موسسات اشاره خواهد شد.

بعضی از قوانینی که بر فضای کسب و کار و ورود به آن تاثیر می‌گذارد می‌توان به قانون کار، قوانین بازنشستگی و از کارافتادگی، قانون تامین اجتماعی، قانون مالیات، قوانین مربوط به مالکیت، قانون ورشکستگی و قانون تجارت اشاره نمود. این فراوانی قوانین به صورت موانعی بر سر راه ورود بخش خصوصی به فضای تولید کشور می‌باشد که می‌توان با حذف یا اصلاح برخی از این قوانین، راه را برای سرمایه‌گذاری، سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی هموار کرد. اصلاح قوانین موجود باید سه ویژگی مهم را دربرگیرد. اول اینکه تعداد مراحل قانونی انجام یک فعالیت تا حد امکان کاهش یابد. در مرحله بعد باید هزینه‌های ناشی از قانون تا حد ممکن کاهش یابد و مهم تر از همه مدت زمان اجرای یک فرایند قانونی کاهش یابد.

۱,۲ پیشینه تحقیق

در گذشته تصور بر این بود که بنگاه‌ها اقتصادی برای فعالیت تنها نیاز به ثبات اقتصادی سیاسی دارند اما در دهه ۱۹۹۰ میلادی اهمیت فضای کسب و کار در ادبیات اقتصادی مطرح شد و از سال ۲۰۰۴ که بانک جهانی اقدام به انتشار وضعیت فضای کسب و کار کشورها نمود، این تلاش در دولتمردان بیشتر کشورها بوجود آمد که فضای کسب و کار کشورها را برای سرمایه‌گذاری‌ها مساعد سازند.

پژوهش‌های صورت گرفته در این موضوع را می‌توان به سه دسته تقسیم کرد. دسته اول پژوهش‌هایی که به بررسی تاثیر مقررات بر اقتصاد می‌پردازد. دسته دیگر، پژوهش‌هایی است که به بررسی تاثیر سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI) بر رشد اقتصادی می‌پردازد و در نهایت پژوهش‌هایی که به تاثیر همزمان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و متغیر دیگری بر رشد اقتصاد را بررسی می‌کند.

از پژوهش‌های دسته اول به مقاله‌ای که توسط نورمن لویزا^۱ (2005) به همراه ماریا اویدا^۲ و لوئیس سرون^۳ انجام شده است، می‌توان اشاره کرد. این پژوهش تحت عنوان "بررسی تاثیر مقررات بر رشد اقتصادی و بخش غیررسمی" نهایتاً به این نتیجه رسیده که مقررات زیاد به خصوص در بازار کار و تولید منجر به کاهش رشد اقتصادی و تحریک بخش غیررسمی می‌شود.

در ایران نیز پژوهش‌هایی در مورد تاثیر مقررات بر رشد اقتصادی صورت گرفته است اما متغیری که به عنوان پروکسی نقش قانون می‌باشد متفاوت است. در بعضی مقالات از شاخص فساد و در بعضی دیگر از شاخص آزادی اقتصادی استفاده گردیده است. در ادامه به چند مورد اشاره می‌شود.

۱. Norman V. Loayza
۲. Ana Maria Oviedo
۳. Luis Serven

در تحقیق شهرزاد برومندجزی (۱۳۸۷) با عنوان "فساد، سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و رشد اقتصادی (مطالعه موردی ایران)" اثر فساد را بر رشد اقتصادی ایران از طریق اثرات آن بر سطح و ترکیب مخارج دولت و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی تحلیل می‌کند. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که فساد اثرات منفی بر رشد اقتصادی کشور داشته است.

مرتضی سامتی و همکاران (۱۳۸۵) در مقاله خود با عنوان "تاثیر آزادی اقتصادی بر درآمد سرانه و رشد اقتصادی (با رهیافت Panel Data)" به بررسی اثر آزادی اقتصادی بر درآمد سرانه پرداخته و با استفاده از دو مدل که از ترکیب مدل‌های کارلسون^۱ و لاند استروم^۲ و مدل داده‌های تلفیقی پویای وینهلد^۳ به دست آمده‌اند به بررسی اثر آزادی اقتصادی بر رشد اقتصادی طی سال‌های ۲۰۰۳ - ۱۹۸۰ در ۸۷ کشور پرداخته است. نتایج حاکی از اثر مثبت آزادی اقتصادی بر سطح درآمد سرانه و رشد اقتصادی کل نمونه است. از بین اجزای آزادی اقتصادی استقلال قضایی و امنیت حقوق مالکیت، پول سالم و ضوابط و قوانین مربوط به بازار کار، اعتبار و کسب و کار بیشترین اثر را بر درآمد سرانه دارند.

در مقاله سید علی اکبر رزمی و همکاران (۱۳۸۸) با عنوان "تاثیر آزادی اقتصادی بر رشد اقتصادی با رویکرد مکتب نهادگرا: بررسی علی" نیز به تاثیر مثبت بین آزادی اقتصادی بر رشد اقتصادی تاکید شده است.

دسته دوم پژوهش‌ها که به بررسی تاثیر سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI) بر رشد اقتصادی می‌پردازد،

^۱ . Carlsson
^۲ . Lundstrom
^۳ . Weinhold

اسحاق تانسن^۱ (۲۰۰۳) در مقاله‌ای با عنوان "آیا FDI، رشد اقتصادی کشورهای کمتر توسعه یافته را شتاب می‌دهد؟" به این نتیجه رسید که FDI بر رشد اقتصادی کشورهای در حال توسعه اثر مثبت می‌گذارد ولی برای کشورهای کمتر توسعه یافته به نتیجه روشنی دست نیافت.

اسلاتر و فورد^۲ (۲۰۰۱)، در تحقیقی به بررسی اثرات FDI بر رشد اقتصادی کشورهای آسه ان^۳ طی سالهای ۱۹۹۶-۱۹۷۰ می‌پردازند و در نهایت به این نتیجه می‌رسند که سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI) نه تنها منجر به تحریک رشد اقتصادی این کشورها می‌گردد بلکه اثر آن از سرمایه انسانی و عوامل تکنولوژیک هم بیشتر می‌باشد.

سید صفدر حسینی (۱۳۸۵) با بررسی "تاثیر سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی بر رشد اقتصادی ایران" نشان داد که سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی اثر مثبتی بر رشد اقتصادی دارد و سرمایه انسانی اثر آنرا تقویت می‌کند. کریم ادربایجانی (۱۳۸۸) نیز نشان داد که سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی تنها در کوتاه مدت بر رشد اثر می‌گذارد که این اثر هم منفی می‌باشد.

بهروز هادی زنوز و پروانه کمالی دهکردی (۱۳۸۸) در مقاله‌ای با عنوان "اثر FDI بر رشد اقتصادی کشورهای میزبان منتخب" به این نتیجه رسیدند که سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی بر رشد اقتصادی تاثیر مثبت می‌گذارد و همچنین درجه توسعه‌یافتگی کشورها بر جذب FDI اثر گذار می‌باشد.

در نهایت مطالعاتی که به بررسی تاثیر متغیر سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI) به همراه متغیری دیگر بر رشد اقتصادی می‌پردازد.

ماتیاس بوس^۴ و خوزه لوئیس گرویزارد^۱ در مطالعه‌ای که در دو نوبت انجام دادند به این نتیجه رسیدند که مقررات بیش از اندازه در کشورهای با مقررات بالا، رشد اقتصادی ناشی از سرمایه‌گذاری

^۱ . Townsen Isaac, 2003

^۲ . Slater and Ford

^۳ Association of South East Asian Nations (ASEAN)

^۴ . Matthias Busse

مستقیم خارجی (FDI) را محدود می‌کند. این مطالعه نشان داد که نتایج براساس مدل‌های اقتصاد سنجی مختلفی که استفاده می‌شود، متفاوت می‌باشد.

در پژوهشی که لایورا الفارو^۲ و همکاران (2000) تحت عنوان "سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI) و رشد: نقش بازارهای مالی محلی" انجام دادند نشان داد که سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI) نقش مهمی در رشد اقتصادی دارد در حالی که توسعه بازارهای مالی محلی برای این اثرات مثبت نقش بسیار مهمی دارد.

در تحقیقی که کینگ و وارادی^۳ (۲۰۰۲)، بر روی ۱۰ کشور اروپایی و ۱۵ کشور مشترک المنافع در دوره ۱۹۹۳-۱۹۹۶ انجام دادند، دریافتند که افزایش سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و پیشرفت در آزادسازی قیمت، رشد اقتصادی را افزایش می‌دهد.

ماریا کارکویک و روزلوین^۴ در مقاله‌ی "آیا FDI رشد اقتصادی را شتاب می‌بخشد؟" رشد اقتصادی را تابعی برونزا از سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و یک بردار شرایط در نظر گرفته و آن را برای ۷۲ کشور برآورد نمود. بردار شرایط در این پژوهش شامل متغیرهای سرمایه انسانی، بازبودن اقتصاد و توسعه مالی داخلی می‌باشد. این مقاله هم به تاثیر مثبت سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی بر رشد اقتصادی می‌رسد ولی اثر توسعه مالی در جذب FDI را ضعیف می‌داند ولی در عوض محیط کسب و کار را هم در ترغیب رشد اقتصادی و هم در جذب FDI بسیار موثر می‌شمارد.

برنزتین و دیگران^۵ (۱۹۹۵)، در پژوهشی با عنوان "FDI چگونه بر رشد اثر می‌گذارد؟" با استفاده از مدل رشد درونزا، رشد را تابعی از FDI و سرمایه انسانی در نظر می‌گیرد و به این نتیجه می‌رسد که FDI نسبت به سرمایه داخلی سهم بیشتری در رشد اقتصادی دارد و این اثر وقتی بر بهره‌وری مشخص می‌گردد که کشور از یک حداقل سرمایه انسانی برخوردار باشد. به عبارت دیگر هر

¹ . Juse Luis Groizard

² . Laura Alfaro

³ . Lop King, Bo Varadi(2002).pp 1- 21

⁴ . Carkovic Maria and Ross Levine,2002

⁵ . Borenztein Eduardo.Gregoria,J.De, Lee,Jonewha,1995